

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes évre 10 l. — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 60 "
Egy órára 1 " — "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: KOHÁNYI GYULA.
Kiadók: HOPPMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:

Negy hasábos petit sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többzárú hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr.

A szerb dalosok Debreczenben.

Ha a politikát dallal lehetne csinálni:
meghódítám veled az egész világot!
gr. Andrássy Gyula
(Blaháné albumába.)

Üdvözljük Szerbia fővárosának derék dalosait a magyarság szívének falai között.

Üdvözljük a magyar szív minden meleg érzésével, a magyar lélek bensőségével s a magyar erő, a magyar bátorság minden elragadtatásával.

Üdvözljük az emlékezet összekapcsoló varázsának bűbajos szálaival kötve össze lelkünk mai örömét a mult közös tényeinek, közös sikereinek, dicsőségének és gyászának édes-bus emlékeivel, mely egykor a magyar hősök és királyok dicsőséges és véres csatáinak emlékét zengte a guzlicza hangjai mellett a Duna jobb partján s Nándorfehérvár tornyain a szerb nép örömvivolgása közt lengette a magyar lobogót . . .

Ki tagadná és ki akarná tagadni, volt köztünk ellenséges indulat, volt harag, sőt gyűlölség is valaha; — de kik között nem volt, akikegymást hosszú időközön keresztül szerették? . . . S mondhatjuk, hogy valahányszor Szerbiának jól vagy rosszul ment dolga bár, de vezetői politikai tekintetben érettek, belátók valának, mindig és minden időben igaz szeretettel viseltettek és viselkedtek a magyarok iránt.

Nem akarunk a régmúlt időkbe visszatérni e pár sorban emlékezésünkkel, csak a jelen nemzedék köréből emlíjük meg azokat, akik élő példái e tannak: az alig sirba tett Garasania Milutint, Ristic Jánost s a közénk is eljönni szándékozott, azonban mindnyájunk sajnálatára elmaradt Nikolajevics Svetomirt!

Az első, — egyszersmind Szerbiának mint független királyságnak első minisztere/nőke, — annak a magyar államférfiúnak, akinek jellemző szavát e sorok élére irtuk, s a kinek Szerbia mai függetlenségét Garasania politikáján kívül első sorban köszönheti: gróf Andrássy Gyulának, a második a szerb bolgár háború alatt Tiszza Kálmánnak, a harmadik pedig Wekerle Sándornak volt nemcsak kortársa, hanem politikailag is bizalmas embere a minisztere/női székekben . . . s ime ma az utolsó, aki megérte azt, hogy egy gyenge utód képes volt az ő művét majdhogy halomra nem dönteni a szerb-magyar barátság épületének emelkedő falai közt, megemlékezik az Andrássy szavára s ha papíron és szóval, kül- és belföld térén elért sikeres tényekkel nem is engedi neki a sors, megragadja a zászlót, melyet hazája fővárosának dalosai tartanak kezükben s melylyel megindulnak Magyarországra, hogy meghódítsák vele az egész világot!

Üdvözljük a zászlót és katonáit, s előrebiztosítjuk, hogy mitőlünk diadallal fognak visszatérni Nándorfehérvárnak ódon falai közé!

Éljenek sokáig!
Isten hozta őket!

Eh . . . te gyáva!

— A Debreczeni tárczája. —

Irta: Móra István.

Időnkint át-átzendül a társadalmon, a sajtón valami hirtelen hangos szél a párbaj ellen. Rendesen egy-egy elvérzett becsületes ember utolsó sóhajából keletkezik. Szigorú cikkek, egyesületi tanácskozások követelik a járvány ellen való kemény intézkedéseket, a büntetések fősírfolását, meg tudom is én mit. A sok szóbeszédet, javaslattevő cikket aztán elföldeli szépen a másnapra esedékes, másfajta szenzáció.

Ami különben mind is egy. Ugy sem segítene a kommandált orvosok egyike, mint a másik.

Nem, Hanem az asszonyokat köllene másképp nevelni.

I.

A Baruch-házba éppen akkor ütött be a krack képébe öltözködött istennyila, mikor az odavaiók éppen nem várták, mikor a legrosszabb volt Generális csapás volt, az egész piac megrendült bele, a Baruch-ház pedig listára összeomlott.

Szó sincs róla, előbb is rebesgették néhűt, hogy mállott a fala, szúhos a fája, hogy a vakolat meg a zsindely tartja össze, de kevesen hitték. A legutolsó időben meg az az

egy két seregély is elhalgatott, mert a Baruch ház olyan támasztékot kapott, amely fölér a házzal. Goldmark Zsiga vetette neki a hátát. Fiatal ember, igaz de a firma vén, előkelő, biztos. Apáról, nagyapáról szállt rá, pénzember volt mindig. A vén fa most két ágat hajtott. Zsigé a pesti ház lett, bátyjaé a becsi egyik is hasznát veszi ennek, másik is.

Mondom, a pesti Goldmark vetette hátát az ingó Baruch-háznak, Völegénye volt Baruch Iznak.

Mégis összedől a Baruch-ház. A támaszték is meggingott, de csak állva maradt a talpata nehézséginél fogva. Azaz, hogy meg is fordult egyuttal az állóhelyében.

A tönkrement Bsruch igaz ember volt a bukásában is. Az utolsó krajczárig elfizette mindenét. Egyedül a rajtaválója maradt meg.

És a lánya, — Ez fáj neki jobban, mint a koldusság, jobban mint a megsemmisülés. Mert hiszen a koldusságot próbálta már. Azon kezdte, a' amizsnán, alázatosságon, munkán. Hanem a lány, a lány! A ki a százezrek bőtején nevelkedett széppé, delivé, kevélylyé. A ki szükségét nem ösmert soha, a ki a nioeset sose látta szentől-szembe, a kinek gond nem volt még a derekalja, Ő hiszen tökéletes tisztának ösmerti, hogy a tartozik és követel iskolájában fősírdült pénzember hátát fordít nekik, — de mi lesz a lányból, a ki csak az

érzékeny galamb lelkével szeretett? Ugy, az apja galambnak ösmerte, giliczenek.

Hogy eleget tett mindenkinék a gondolat szinte megbekeltette bukásával. De a anya miatt remegett. Nem ösmerte jól nem számított a kevélységére. A leány pedig kevély volt.

— Ne félj, gazdagok nem leszünk öbbit de eltartani eltart még az én öreg vállam. Csak azt az embert felejtse el . . .

A hangja remegett. Lágyan akarta érinteni a sebet.

A leány megfogta a vén ember kezét, szava csak úgy csegett.

— Azt hiszed, gondolok rá? Soha. Tán jobb is így. Jobb is.

II.

A kis vörös Kende Simon ott nőtt fel a Baruch-ház körül, Mint kis segédkönyvelőseke került oda, utoljára jobb keze, mindenese lett a czégnék. Okos, takarékos, élesszemű kalmárlelek volt. Egyszer követett el csak nyilvános bolondságot, mikor ezelőtt egy esztendővel megkérte a Baruch Iza kezét. Nagyon kis fejtöréseibe került volna pedig, hogy kiszámítsa, miszerint nem adják neki. Arra ott hagyta a házat. Kaptak rajta, meg jobb házkerült. Kezd neve nőni; Baruch maga is sokszor mondta, hogy jövője van. Egyelőre csak jövője a szegény kis vörösnek.

A kis Kende nagyott nézett, mikor Baruch Iza magához hívatta. Az a mindnyá-

Belgrádtól Debreczenig.

Vendégeink tegnap reggel 1/2 6 órakor indultak Belgrádból, negyvenketten, holott körülbelül hatvanan szándékoztak jönni; de többen részint betegség részint más elháríthatatlan okok miatt kénytelenek voltak otthon maradni. Az utirány Zimony, Szabadka, Budapest, Szolnok volt. A szolnoki állomáson a debreczeni tanács és a rendezőbizottság képviselőiben három tagú küldöttség várta őket. K i r á l y Gyula tanácsnok magyar, német, szerb nyelven a városi hatóság, K o n c z Ákos tb. tanácsnok, szerkesztő pedig a városi közönség nevében szintén három nyelven üdvözölték őket néhány meleg rokonszenves szóval.

Míg Debreczen felé közeledett a gyors vonat, a szerbek, kik közül számosan beszéltek jól-rosszul a mi édes magyar nyelvünkre, tele tüdővel daloltak (magyar szöveggel) azt a népszerű nótát, hogy

Magy a gőzös Kanizsára . . .

A vendégváros Debreczen.

Mintha a földből termett volna az a sok ember, oly hirtelen lepté el az utcát és a pályaudvart a közönség . . .

Delután 1 órakor meg zaslót sem igen lehetett látni a piac és Burgundi utcán s bár a vonat 7/1 7 órakor jött — már 6 óra előtt ezernyi néptömeg hullámozott a Bikától a Petőfi-térig mindenütt,

Egyháttól rohogtak ki a fogatok a pályaudvar felé s mikor a fogadóbizottság tagjai 7/1 7 órakor megkezdték a pályaudvaron a rendezkedést, már az ufolva volt az kívül es belől ezarant.

Az állomási főnökség részéről maga B o c z á n Elemér adomásfőnök, a rendőrség részéről kiinn a terev V e g h Gyula tb. főkapitány a pályaudvaron M a r g i t a y Sándor rendőrkapitány és S z e n t p é t e r y Ferencz rendőrfelügyelő tartották fenn a rendet.

A pályaudvartól kivezető folyosót tölgyfaágakkal és mohával gyönyörűen feldíszítette a fogadóbizottság, élén V e c s e y Imre tb. főjegyző- tanácsnokkal és M á r k Endre dalegyleti elnökkel, továbbá K r a s z n a y F. dalegyleti titkárral.

Mellett az egyesült dalegyletek és a városi tanács fogatokon megérkeztek volna-

junkbár lakozó bizonyos ördög megmozdult benne.

— Aha. Talán bizony most már kel-
lenek.

De csak elment.

— Jo napot Kende, szép, hogy eljött. Pedig tudja mi történt, ugy-e? Nezza, lakós lettünk.

Kende Simon hebeggett, maga se tudta mit . . .

— Ha eljött — mondta Iza tovább — meg is teszi, a mire k rem. Látja apának semmije se maradt Valamit meg kezdeni kell A kezdehez megint pénz köll. Nezem, nezze meghagyta a smukkomat. Én azt most el-
akarom adni. Az apam, tudja, meg nem en-
gedne, de ha megteszem, nem apelláhat to-
vább. Vegesse el ezt a dolgot én nekem.

Nagyon szerette már a kis Kende, hogy eljött. Ni, ennek a leánynak van szive. Meg az az tetszett neki leginkább, hogy semmi csüg-
gedés, semmi lamenálás a viselkedésben.

— Boldoggá tesz a megbizással. Én kö-
szönöm meg.

Másnap már eljött, a pénzzel.

III.

Igaza van az öreg Baruchnak. Könnyebb a kiszabadult gonosztevőnek megbékéltetni a faluját, könnyebb hét, eleitől fogva szegénynek kigazdagítani, mint a bukott penzembernek fölemelkedni még egyszer. Megelni, megél. A kapadozást, tapasztaltságot megfizetik így-ugy használják: de használni nem engedik. Ba-
rátság, a nyeresre való jussnak vége.

L e n g y e l Imre a dalegylet diszelnöke és Z o n g János érkeztek ki, hogy az esetleg még szükséges utolsó simításokat megtegyék. Ezalatt a pályaudvar fedett részétől a kime-
zeti folyosóig fűvel hintették be az utat, oldalt pedig egy asztalnál 16 gyönyörűbbnél gyönyörűbb csokrot helyeztek el, hogy majd vonat megérkezése után a hölgyvendégeket meglepjék vele.

Közben megérkezett a három dalegylet a házigazda a városi munkásdalegylet és az ácsifjúság dalköre, csak egyet nem láttunk sehol: a Petőfi-dalkört. Rögtön a dalegyletek megérkezése után jött a városi tanács élén S i m o n f f y Imre kir. tan. polgármesterrel, mivelhogy már közeledett a vonat.

A nép pedig szaporodott folyton. A tűzoltóság két oldalt kordont vont, amelyet majdnem bedőtöttek, nem rendtelenségéből, hanem mert a későn érkezettek már nem férték a falak és a kordon kötelei közé. Ezalatt a kordonon belül lazás izgatottsággal vártuk a vonatot.

A már említettekén kívül ott volt dr. W o l a f k a Nándor v. püspök plébános Z i m m e r m a n n Gyula főreáliskolai és S z o j k a Gyula ker. akadémiai tanárok a fogadóbizottság által a tolmácsolásra felkerve két helybeli férfi, továbbá Kernhoffer József bankigazgató, Rottiez József tör. bíró, W o l f a k a Antal urad. igazgató, dr. Kemény Mór, dr. Freund Jenő ügyvédek, Fazekas Sándor főreáliskolai igazgató, Jóna Daniel, Sz Nagy Kálmán orvos.

A megérkezés.

Néhány perczet késett a szolnoki ácsapo-
lás miatt a budapesti gyorsvonat s 6 óra 55 perczkor rohogott be a pályaudvarra. Az ezer-
nyi néptömeg ezetverő megjelenése fogadta a vonatot. R a c z Károly kitűnő zenekara pe-
dig rendezette a Rakoczy indulót s annak hangjai mellett szalhattak ki a szerb vendégek a két külön kocsiából, melyek egyikében K i r á l y Gyula tanácsnok másikában K o n c z Ákos tb. tanácsnok volt viceonjuk Szolnoktól az uton.

A miot kiszálltak, a fogadó bizottság tagjai az érkezett hölgyeket meglepték gyö-
nyörű bokréttakkal.

A vendégek körbe álltak és Simonffy Imre kir. tan. polgármester a következő be-
széddel üdvözölte a vendég-eket :

Egyedül a kis Kende, a kiról nap-nap után kitűnik, hogy tollasodik, hogy utól van erve, — egyedül az ragaszkodik hozzá, Annal jobban, a hogy gazdagszik.

A ragaszkodásból kinő a régi bizalom, a bizalomból kipattan a régi vallomás: elő áll a kerő.

A vén Baruch végignéz emberén, a ki most kapaszkodik abba a magasba, a honné ő lebukott. És ime, ez az ember lehajolt hoz-
zá, a ki lenézte, kicsinyelte.

— Fiam, maga nagyon be-cületes ember

Csak annyit mondott neki. Aztán a le-
ánya ele vitte a dolgot. Nem hitte, hogy egyenest sikerüljön. Oldalba támadott. Mikor aznap este azt kérdezte Iza: mi ujság apa? odavágta:

— Goldmark megházasodott.

Egy kicsit megakadt a lány lélekzete, de csak egy kicsit.

— Hat aztán?

— Hat azután nincs tovább.

Egyebet akkor nem is mondott. Csak egy hétre rá.

— Izám, gyeregem. A kis Kende nem tud felejteni. Megkért megint.

A lány elgondolkozott.

— Mit mondtál neki?

— Hogy mit mondtam? Semmit se mondtam. Egyszer rontottam el a szerencsédet, most is bánom. Szólj te.

A nézése pedig csak úgy könyörgött. Ez a nézés velt erőt a lánynon.

— Mond meg neki, hogy a felesége le-
szek. Jöjjön.

Mélyen tisztelt Uram!

Mint Debreczen sz. kir. város polgár-
mestere, a városi hatóság nevében örömmel üdvözölöm Önöket, a Szerb főváros egyik kitűnő dalegyletének tagjait s a velük együtt érkezett hölgyeket s urakat, mind megannyi kedves vendégeinket.

Üdvözölöm pedig nem csupán udvarias-
ságból, hanem azon rokonszenvel fogva is, melylyel mi a szomszéd Szerb nemzet iránt viseltetünk.

Örömmel vártuk Önöket s miként Önök a múlt évben Belgrádban, előzékenyen s szíves vendégszeretettel fogadták a debreczeni dalegylet tagjait, úgy mi is igaz baráti s testvéri szeretettel fogadjuk Önöket.

Isten hozta Önöket városunkba. Legyen itten időzésük kellemes emlékü.

Éjen és virágozték Szerbia s éljenek kedves vendégeink boldogságban sokáig.

A polgármester beszédét, melyet megha-
tolt hangon mondott el, úgy, hogy annak melegségét a szerb vendégek is láthatólag átéreztek S t r a t i m i r o v i t s Jenő debreczeni joghallgató tolmácsolta szerb nyelven, mire olyan lelkes S i v i o l hangzott fel, hogy szinte tulszárnyalta a mi eljelenünket.

Amint az üdvözölő szöveget szerbnyelven is elhangzott, Z s i m i e s Zivajon, belgrádi főreáliskolai tanár, a »dalaskör« igazgatója, egy tagbaszakadt, öszbevegült férfiú szólt meg és a szeretet hevével, a fogadtatás okozta öröm meghatottságával mondott köszönetet a meghívásért, a fogadtatásért és a szíves látás ígéréteért. Amint elhallgatott: az egész közön-
ség hangos »Z s i v i o l« (éljenek!) kultu-
ban tört ki.

Ekkor a dalaskör a saját jellegét éne-
kelte el gyönyörű öszhanggal, melyben a hölgyek egyrésze is részt vett. A jelleg elhán-
zása után T a k á e s E. József honfőtársunk, a magyar kereskedelmi muzeum belgrádi kirendeltségének igazgatója tolmácsolta a mi-
nyes választ, körülbelül a következőket mondván:

Már a múlt évken a debreczeniek belgrádi látogatásakor szerencsés volt kifej-
teni, minő ereje van a dalnak, minő hatása van a dalnak, minő hatása van a nemzetek

Csak aztán indult meg a könyve mikor az apja elment. Reggelre pedig fölszakkadt a lapadati végkép.

— Szegény lány vagy, esalódott lány vagy, gyerek se vagy mit akarsz?

IV.

Egész fejfel magasabb volt a szeplős ki-
uránál. Az asszony maga is érezte tán a köztük levő kiálló ellentétet, azért nem me-
gyen sehová. Alig látai együtt őket. Meg ki-
lönben is ez a kis, rut ember maga a megtar-
tesült szorgalom, a szerző. Annak él, a szer-
zesnek. Az asszonynak azt mondja:

— Te érted. Mindent te érted.

Nem akarja az mondani, hogy visszavise-
lek oda, a honnan leestetek, a fénybe, a hő-
ségbe, az arany országába, hogy megmutatom az apádnak is, neked is, miképp megérdemelt-
telek, de kitetszik minden cselekedetéből.

Az asszony érzi ezt. Bantja, de becsül-
érte. A fölvaltatót ékszerait ott találta az asztalán. Ez az ember gyöngéd, ez az ember szeret; szeme előtt tartott, lelken hordozott akkor is mikor kivertetek, ezt az embert nem lehet, nem tisztelni. Ha másképp darabos is, ha kemény érzestelen is masha, ha egész benseje más is, mint az övé.

Ez az ember: ember, ez az ember (fő) akinek a felesége: ezél . . . De nem az az ember mégse . . .

V.

A gyerektelen asszony szerencsétlen ass-
zony. A gyerektelen asszony folytonos vesze-
delmet hord a szívéen, olthatatlan vágyakat,

köztü barát
heti ki azt
a felett ére-
testvereiket
Istenöket, h
tett nagy es
tehetőek biz
virágozzék
ság, amely
Beszédét, D
és a debrec

Ekkor az
Csak most lát
készített elő
benn a vonat
ternek minden
esalítja telve
lobogókat len
gek — a hölg
karján — a k
zés és virágzó
royén és Milá
polgármester
ni dalegylet e
foglaltak hely
szu sorban u

A pályau
lobogtatások
vendégeinket
bentek kissé,
találkozzanak
II. udvaron lev

Az
Tarka sz
ve a Bika sz
nyoloz óra tá
vendégeink
szamos tagja.

A városi
egyleti jelvény
munkás dalár
hosszu fehér

A közep-
lallak heiyet.
mert vendégje
nemettül. franc

Valóságos
Szrbül, franc
— Bin
Stadt.

kisértő sejtelm
be nem tölti
fény be nem r
ezt az üresség
zajjal, szerepl

A kis vö
van már. Az
irigységével te
Igy büszke, k
hiszi. Ösmert
multságain v
szinbázban tün
lapok. Amit az
másfelül.

— Pedig há
kodó vagyaa
egész.

Az ura,
krizis utján jö
mond m.

Es nem g
szere: örülten
szeres pánczél
len: nem köll
Hadd fel
Jobb így.
nek örökökn.

Az lejtős

A mi mo
meretes.
Két fiatal
szonyokat a b
magát.

közi barátság fejlesztésére. Most nem fejezheti ki azt a nagy és mély örömet, amelyet a felett éreznek, hogy magyar barátaikat, testvereiket viszont láthatják, de áldják az Istenököt, hogy az általok vallott és követett nagy eszme mellett itt, Debreczenben tehetnek biznyságot. Azt, hogy fejlődjenek, virágozzék a két testvérmézet közti barátság, amely mindkettőjüknek közös érdeke. Beszédét, Debreczen város, a polgármester és a debreczeniek éltetésével fejezte be.

A bevonulás.

Ekkor aztán megkezdődött a bevonulás. Csak most láttuk, milyen lelkes fogadtatást készített elő Debreczen polgársága, míg mi benn a vonatra vártunk. Az óriási Petőfi térnek minden zuga, a népkertnek minden esalija telve volt emberrel, minden házon lo-lógókat lengetett a szél. Mialatt a vendégek — a hölgyek a fogadóbizottság tagjainak karján — a kocsihoz mentek folyton eljén-zés és virágzáró üdvözölte őket. Szimics Zivoyén és Milánovics titkar Simonyffy Imre polgármesterrel és Márk Endrével a debreczeni dalegylet elnökeivel a város ötös díszfogatán foglaltak helyet a többiek beláthatatlan hoszszu sorban utánunk.

A pályaudvartól a Bikaig mindenütt zsufolyva volt az út és folytonos éljénzés kendőlobogtatások közt történt a bevonulás. Ezután vendégeinket szállásukra vezették, hol megpihentek kissé, hogy egy fél óra múlva ismét találkozzanak Debreczen polgárságával a Bika II. udvarán levő nyári helyiségben.

Az ismerkedési estély.

Tarka szines lampionokkal volt feldiszi-ve a Bika szálloda második étterme, hova nyolcz óra tájban kezdettek gyülekezni szerb vendégeink és városunk intelligenciájának számos tagja.

A városi dalegylet testületileg volt jelen egyleti jelvényeikkel feldiszi-ve. Ugyisint a munkás dalárda. Három sorban voltak a hoszszu fehér asztalok felállítva.

A középső mellett a vendéghölgyek foglaltak helyet. Az ismerkedés gyorsan ment, mert vendégeink legelőbbje folyékonyan beszél nemtől, francziául.

Valóságos babiloni zürzavar keletkezett. Szrbül, francziául, magyarul, és németül folyt. — Bin virklich überraast. Zer schöne Stadt.

kisértő sejtelmeket ürességet. Ezt a házagot be nem tölti semminemű kincs, semmifajta fény be nem ragyogja. De etetni, tömni kell ezt az ürességet, elámitani azokat a vágyakat: zújjal, szerepléssel, feljuttató szerekkel.

A kis vörös Kendenek neves bankháza van már. Az öreg Baruch az elzúllotték irgységevel tekintene rá, ha veje nem volna. Így büszke, bődög. A lánya is az, ugy hiszi. Ösmert szépség. A pénzvilág kerkedő mulatságain udvara van. Hangversenyeken, színházban tündököl. Jötevőségét hirtelik a lapok. Amit az isten egyfelül elvett, megadja másfelül.

Pedig hát mind annak a titkon panaszkodó vagnak az elnémitása, elámitása ez az egész.

Az ura, az érzi, hogy így van. Nem aakrisis utján jött rá, ahhoz nem ért csak érzi mond m.

És nem gátolja. Telni, telik. Az asszony szereti örülten. Ösméri is. A kevélysége hétésseres panczél a külső és belső kisértetek ellen: nem köll felteni.

Hadd feledjen hát hadd mulasson. Jobb így, mintha önmagával foglalkoz-nék örökkön.

Az lejtősebb ut sokkal,

VI.

A mi most következik, az nagyjában ösmeretes.

Két fiatal katonatiszt mércsikélte az aszszonyokat a bálban. Később csak Baruch Izát magát.

— Oui monsieur, les hongrois sont hommes d'esprit, bóköl a szomszédjának egy szép szerb asszony, aki bizonyára nem maradt adós a felelettel.

A háttérbe egy bornemissza bácsi un-szolja a pinczért.

— Deimi vode.

A jámbor csak hallgatja mit is akarnak tőle.

Az udvar hátsó kis szinpadját Rácz Károly foglalta el.

Valami régi szerb nótára gyújt rá. Szelid édeskeserves melodiára. A vendégeket meglepte a kedves figyelem és lelkes tapsokkal köszönték meg. Vacsora végén a szerb dalárda egy gyönyörű üdvözlő dalt énekelt.

Majd Szimics Zsivolyir a szerb dalárda elnöke emelkedett szólásra.

— Goszpodu!

A közönség, mely figyelemmel hallgatta a szokatlan hangzsu beszédet, s élénken megszívöztá. Szimics beszédét aztán a közönségnek magyarul tolmácsolták.

Majd Wolafka Nándor emelte fel poharát.

— Messieurs!

A szellemes franczia nyelven elmondott toaszt nagy hatást szült. Vendégeink lelkesen kiáltottak rá:

— Vivát!

A városi dalárda vonult ekkor az emelvényre és két szép dalt énekelt. Utánuk a munkásdalárda énekelt magyar népdalokat.

Általános éljénzés és taps között vonultak fel a vendégek újból az emelvényre.

Egy régi szerb dalt énekelték. A cherubok dícsérték. A finom fülbemászó zene, melyet a vegyes karok gyönyörűen juttattak érvényre, valósággal elbűvölték a hallgatóságot. A női kar szólója olyan csodásan üde, finom, a milyent hallani nagyon ritkán nyílik alkáltnunk.

Vasóságos taps orkán, éljen és zsvio-áradattal honorálta a közönség a dalosoknak a nyújtott műelvezetet.

Tíz óra után a hölgyek eltávoztak. A férfiak pedig tovább is a leglelkesebb hangulat mellett maradtak együtt.

A mai hangverseny.

Debreczen, jun. 8.

Ma este fél nyolcz órakor, a városi színházban lesz az első hangverseny, melyet vendégeink rendeznek.

— Melyik az ura? — kérdezte az egyik.

— Egy kis vörös majom.

A bankár olt állt előttük háttal. Megfordult.

Amaz a fejével intett felé.

— Ihol van, nézd a.

Kende Simon odalépett.

— Kikerem a gyalázkodást.

Clementisz hadnagy egy kicsit kótyagos volt.

— Hát maga az a kis majom?

A bankár ránézett: látta, hogy a szeme keresztbe áll:

— Eh, részeg emberrel nem beszélek.

Egy-két szó következett még aztán, de az nem lelni való. Meg egy arezulütés az utcán, mikor Kende a feleségével hazaindult. Így, a felesége előtt ütötték arczul.

VII.

A másnapi lapok megírták a dolgot. Azt is, hogy mikor Kende Simonnál a Clementisz segédei megjelentek, azzal fogadta őket, hogy megtette a törvényes lépéseket, tehát ajánlja magát: neki nem mestersége az emberölés, de oly bolond se, hogy kiálljon sajbának. Azzal odament a telefonhoz, hallgatni a bécsi tőzsde jelentését.

VIII.

Mikor pedig este meg akarta ölelni a feleségét, Iza ellökte a kezét.

— Eh... te gyáva!

Városszerte nagy érdeklődés mutatkozik. Szent-királyi-féle üzletben válthatók előre a jegyek a mai és holnapi előadásra. Este a színházi pénztárnál lesznek kaphatók a rendes árákon. Ha ugyan eddig el nem kapkodják valamennyit.

Azok után, mit a tegnapi ismerkedési estélyen hallottunk, kétség sem férhet ahhoz, hogy a szerb dalárda magas fokon álló műelvezetet fog nyújtani.

Énekesei közül nem egy bármely operaházban megálló helyét. A változatos műsor s preciz betanulás pedig csak fokozza a hatást.

Programmjukba magyar népdalokat is felvettek. Főerőségük azonban vegyes karokban rejlik, melyek mint már tegnap is hallhatuk, a tőkély rendkívül magas fokán állnak.

A régi szerb vallási dalok is gyönyörűk melyeket a dalárda elő fog adni.

Leheletzerű finomsággal előadva hallotunk már egyet tegnap este.

Valóságos zenei csömege, melyet bizonyára mindenki nagyon szívesen fogad majd. A szerb dalárda mai hangversenyén a városi dalárda is közre fog működni egy számmal. A Hymnust éneklik.

Olaszaink tájékoztatása végett ide iktatjuk a mai hangverseny teljes s részletes műsorát,

1. Styrsky László: Szvjete tiki. Temp-lomi ének a Szt.-Háromság ünnepe-re. Vegyes kar.

2. Styrsky László: Készül már a für-geteg. Vegyes kar.

3. Styrsky László: Magyar népdalok Vegyes kar.

4 a) Lepa zemlja. Draga Moja. »Szép föld—kedvesem« Két dal, magas hangra, énekli Nedi s Szimka k. a.

b) Ül a kalifa a trónus n, magán hang-ra karkisérettel, a magán részt énekli Kalyevitsné.

5. Mokranjac István: szerb népdalok Macedonából. Vegyes kar.

6. Marinkovic József: Ima zongora kíséret mellett énekli a vegyes kar.

II. rész.

7. Styrsky László: Első füzér szerb népdalokból. Vegyes kar.

8. Malackin; David második zsoltára. Vegyes kar.

9. Styrsky: a) »Jó éjt« zongora kíséret mellett énekli kettőzött női hármas.

b) Szerb népdalok, zongora kíséret mellett énekli a női kar.

10. Styrsky: »A mezőn« vegyes kar.

11. a) Csajkovszky Kirs Péter: Szvjat, b) Styrsky: Tebe pojem. A gör. kel. liturgiából. Vegyes kar.

12. Styrsky: XII. füzér. Szlav népdalokból. Vegyes kar.

Helyárok: Földszinti és I. emeleti páholy 4 frt 80 kr. — Családi páholy 6 frt. — II. emeleti páholy 3 frt. I. rendű támlásszék az első 6 sorban 1 frt 20 kr. — II. rendű támlásszék a VII—X sorig 1 frt, III. rendű támlásszék a XI—XIV. sorig 80 kr. — Emeleti zartszék I. és II. sorban 60 kr, a többi sorokban 50 kr. — Állóhely a földszinten 40 kr tanuló és katonáknak 30 kr. — Karzati állóhely 30 kr. Az első és második rész között 10 perc szünet. Jegyek előre válthatók Szent-Királyi Tivadar üzletében. — Mindkét hangverseny napján a színházi pénztárnál. — Az előjegyzett jegyek 8-án déli 12 óráig Szent-Királyi-Tivadar üzletében mulhatatlanul kiváltandók. Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor. A hangverseny tiszta jövedelme jótékony célra fordítatik.

Nem teljesen ismeretlen dalokat tartalmaz számunkra a mai műsor. Köztük akárhán már bejárta az országot a cigány nyilretyűjén.

A behelzögen édes zenéjük olyan, mint egy régi dajkadai, az ember úgy érzi, hogy ismeri, dudolja öntudatlanul.

A szerb dalt valami sajátságos édes—keserves hangulat jellemzi, ami szintén speciális és csak épen a mi régi kesergőinkre emlékeztet.

Hazaifas dalai, melyek még török elnyomatás alatti időkből valók, minden részükben magukban viselik egy egész nemzet keservét. Szomorúak, epedők, — mint a rabmadár nótái.

Valami jámbor pakulárok csinálhatják őket, mert nagyon egyszerűek és mégis olyan szívhez szólók.

A gusliczá primitív szerkezetére készültek. Csak olyanok, amit az az egyszerű hangszer kevés hurja el tudja mondani, el tudja sirni.

Végnélküli az a szomorúság, ami a szerb népdalköltészetben megnyilvánul.

Vajóságos ellentét aztán vidám könnyed-tánczenéjük, a kolók muzsikája, amit birka korból készült bőr dudából szorit ki ahhoz értő ember.

Ezt a két műfajt végtelenül megfűnömödvá elvezetheti közönségünk a mai estén.

A mai látogatások.

A Stankovics Kornél daloskörnek tegnap este hozzánk érkezett tagjai ma reggel 8 órakor bizalmas reggelire gyűltek össze a Bika szállodában s 9 óra felé gyűlekezni kezdtek a helybeli dalegylet és a fogadó bizottság tagjai, hogy elvezetésekké tegyék vendégeinknek a mai napot.

Amint összegyűlekezünk, a szemben levő ker. akadémia meglátogatására indultunk, körülfogván vendégeinket. A ker. akadémia tanuló ifjúsága a tanári kar élén összegyűlve fogadott bennünket harsány éljenzéssel, mit vendégeink örömtelt arccal fogadtak és szíves mosolylyal, kalaplevegéssel köszöntek meg.

Az akadémiaiban dr. Bayer Ferencz igazgató fogadta rövid beszéddel a vendégeket, melyet Szójk Gyula keresk. akadémiai tanár fordított le szerb nyelvre, mire Szójk Zivojen igazgató felelt szerbül s Takács E. József tolmácsolta nekünk szíves szavait.

Az után sorban megnéztük a dusan felszerelt fiatal intézet berendezését. Az akadémia termében a tanári karon kívül Fényéri Zádor Lajos, a tartató kereskedő társulat elnöke szolgált magyarázatokkal. Különösen tetszett a gyönyörű árugyűjtemény és a tornacsarnok, a melynek műszereit a vendégek közül sokan meg is próbálták.

Az akadémiaiban legvégül a disztortot néztük meg, melynek remek falfestményei általános bamaúra ragadtak a vendégeket és a legnagyobb érdekődéssel hallgatták a magyarázatokat, amelyek azoknak jelentőséget ismertettek.

A daloskör nem is maradt hálátlan a szép látivalokért s egy gyönyörű szerb dalt énekelték el vegyes karban köszönet fejében amire aztán a jelenvolt magyaroknak s különösen az akadémiai ifjúságnak harsány és szívből jövő éljenzése volt a válasz.

A főreáliskolában.

Háromnegyed 10 óra lehetett, mikor a legszívesebben bucsut vettünk a keresk. akadémia derek és vendégszerető vezetőségétől s visszatértünk a »Bika« szálloda elé, hol már készen várt bennünket a Helyi Vasut r. t. 3 kocsiból álló különvonata, hogy a mai programot további részletének színhelyére elvigyen. A társaság nevében Lábér Mihály vezérigazgató fogadta a vendégeket, örömet fejezve ki, hogy szolgálatára lehet a derek szerb nemzet tagjainak.

Felültünk tehát és megindultunk a széles Hatvan utcán végig, malati folyton a legélénkebb társalgás, kérdészködes folyt minden perczen, vegyítve az örömmel, a lelkesedésnek és a jóleső meglepetésnek kitöréseivel.

A főreáliskola kapuja elé érve megállott a kis vonat s mi beleptünk a tudomány e legifjabb csarnokában Debreczenben. Az első emeleten levő tanácskozó teremben Fekes Sándor igazgató fogadta a tanári kar élén a vendégeket meleg, szívből jövő szavakkal.

Intézetünk — ugymond — legfiatalabb iskola Debreczenben, ezért felszerelése, taneszközgyűjteményei még egy és más tekintetben hiányosak, tekintsek tehát azt a kezdet je-

lének, melyet a legjobb igyekkezettel fognak gyarapítani az iskola fentartói, a város és az állam. Az intézet — mondá tovább — a modern nyelvek és a természettudományok ismeretének tanításán alapítva igyekszik a magyar ifjúságot a felsőbb tanulmányokra előkészíteni, melynek majd mint mérnökök és más a modern élet — által megteremtett pályán működők fogják hasznát látni.

A szerb és a magyar nemzet sokszor voltak szövetségesek a közös ellenséggel szemben s ha volt néha ellentét, a két nemzet törekvései között, ő a jelenlegi látogatást annak zálogául tekinti, hogy ha ezentul fognak is e két nemzet tagjai egymással küzdeni, annak fegyvere nem a vas, hanem a tudomány, a művészet után való törekvés leendő. A szép beszédet a magyar halgatók éljenzéssel fogadták s annak tolmácsolására egyik magyarul tudó szerb vendégünk vállalkozott, mire szerb testvéreink ajkáról is harsány z s i v i l a l hangzott fel.

A beszédre Szójk Zivojen válaszlalt, szerb nyelven — szavait ismét Takács E. József hazánkfia tolmácsolta.

Szójk Zivojen beszédében kijelentette, hogy örömmel hallotta az igazgató szavait, mert megvan győződve, tudja azt és hirdeti, hogy ha volt valaha ellentét a magyar és szerb nemzet közt, annak sohasem volt okozója sem a magyar, sem a szerb, hanem mindig valamely harmadik nemzet. Ők örömmel jöttek ide, hogy visszaadják debreczeni daitestvéreik látogatását, hogy azzal igaz érzelmeik hü bizonyosságát szolgáltassák. Ejen a magyar nemzet, eljen Debreczen! Erre a beszédre aztán a magyarok ajkáról hangzott fel a z s i v i l a l s a vendégek a legnagyobb örömmel irták be neveiket az intézet vendégkönyvébe.

Ekkor aztán megkezdtek az intézet meglátogatását. Sorra jártuk a rajztermet, hol a növendékeknek tuz- és krétarajzai általános bamlatot kellettek; majd a fizikai és végynani szertárba mentünk, mely utóbbiban Nádassádi Alajos tanár néhány szép produkezióval mulattatta a társaságot, mint pl. az eterparologatással, láng között való vizfagyasztás stb. Végül a természetrajzi és tornatermekre került a sor.

A Stern-féle kefégyárban.

11 órakor szívélyes bucsut vettünk a főreáliskolától — s újra felültünk a kisvonatra, hogy végigrobogva Debreczen híres vásártérén, hol a helybelisk magyarázatait a vásár részleteiről, laczi konyháról fonsztról, baromvasarról st. mutogatták a már itt megnyíló végtelen rónaság felé, mely a Hortobágyot és a délibábot rejti méhőben szá. mitván rá, sőt egyenesen felhiva vendégeink figyelmét, hogy legközelebb újra szerencsétlenségnek bennünket, hogy azt is láthassák.

Nagyot zökkent a vonat a Paragh-féle szélmalomból átalakított gőzmalom előtti kanyarodónál s megálltunk a gyár előtt, melynek derek tulajdonosai családjaikkal és alkalmazottaikkal diadalkapn előtt fogadtak bennünket néhány szíves szóval.

A mi aztán itt élénk tárukt azt ezen a kis helyen mely még rendelkezésünkre áll, csakugyan nem lehet leírni.

Dekreczen közönségének nagy része nem is sejtí micsoda nagy jelentőségű ipar telepet rejt ott ez az arnyas tuzskulánom.

A kefé anyag tisztításától a farészek készítő műhelyébe mentünk, hol az esztergapadok kerekének zugáa valami eredeti muzsikával kedveskedett füleinknek.

Villámgyorsasággal kerültek ki a segédek kezei közül a különféle ecetek farészei, a melyek aztán a polirozó műhelybe kerülnek. Láttuk aztán magát a kefékötést, annak számítását stb., stb., végül pedig a kefék lakkozását s a raktárat.

Száz, meg száz munkáskéznek ad ez a gyár kenyeret s Debreczen alig ismeri. Fel is használta, mindenki, aki tehet. Az iskolákban is megjelent városi notabilitásokon kívül ott láttuk dr. Wolfk a Nándor és Csicsery Géza honvédhuszáraltözredést s másokat.

Fél 12 órakor bevégezvén a gyár meglátogatását, a derek tulajdonosok valóságos lukullusi reggelivel lepté meg a társaságot, hol a háziasszonyi tisztet maga Stern Józsefné urnó töltötte be bájos szeretetreméltósággal.

12 órakor aztán bucsut vettünk a nagyráhatott gyár derek tulajdonosaitól s visszatértünk a kisvonaton a Bikához előbb azonban a vásártéren elmaradt egy kocsiint óriási derűtséget keltve.

A holnapi nap.

Vendégeink idejét a holnapi napon a következő program tölti ki:

Reggeli a szállóban.

Reggeli 9 órakor gyűlekezés a Bika szálló udvarán.

Az ev. ref. nagytemplomnak és az ev. ref. kollegiumnak meglátogatás.

Délután 1 órakor Banquet a Bika diszt. termében.

Délután 4 órakor kocsiikon kirándulás a pallagi gazdasági telepre.

Este fél 8 órakor »Hangverseny« a városi színházban.

Hangverseny után vacsora és tánc a »Bika« diszt. termében.

Kimagasló pontja persze ismét a hangverseny, melynek műsora a következő:

1. Nikolajevits Styrsky László. »Ne ridaj mene mati« Ne sirj értem Anyám! Templomi ének a nagyszombati liturgiából, éneklí a vegyes kar.

2. Mokrányacz István. Hajduk Velyko (e század elején élt szerb hős emlékére) Szerb népdal solo és vegyes karra.

3. Nikolajevits Styrsky László. Magyar népdalok. Éneklí a vegyes kar.

4. Nikolajevits Styrsky László. a) Ki ott szomorkodik — A siraszi téreken. Ko to tuzsi — szövege Ilits Vojiszlavtól. Zongora kíséret mellett éneklí Nédits Szinka kísésszony.

b) Jó éjt. — Laku nots szövege Styrsky-tól. Zongorakíséret mellett éneklí a megkötött nő hármas.

5. Marinkovits József. Ima »Molitra« szövege Ilits Vojiszlav-tól, Zongorakísérettel éneklí a vegyes kar.

6. Tovacssovsky — Styrsky. Készül már a fürgeteg. »Bura.« Éneklí a vegyes kar.

II. R é s z.

7. a) Kornél Stankovics. Crárju ne beszni. — Egék ura! Templomi ének.

b) Nikolajevits Styrsky László. Űi a Kalif a trónuson. Szerb népdal magánhangra karkísérettel. A magánrészt éneklí Kályevitsné Ottolia urnó.

8. Mokrányacz István. Szerb népdalok Macedóniából. Éneklí a vegyes kar.

9. Nikolajevits Styrsky László. Szerb népdalok. Zongora kíséret mellett éneklí a női kar.

10. Bortnyanszky Demeter. A cherubok éneke. A gör. keleti liturgiából. Éneklí a vegyes kar.

11. Nikolajevits Styrsky László. A mézön. »Na livadi.« Éneklí a vegyes kar.

12. Nikolajevits Styrsky László. XII. füzér szlav népdalokból. — Éneklí a vegyes kar.

Este tánczestély lesz a »Bika« szálló diszt. termében, melyre a rendező bizottság a következő meghívót bocsájtotta ki:

Meghívó

a Stankovics szerb Dal-egyesület tiszteletére 1898. Junius 9-én Csütörtökön este a Hangverseny után a »Bika« diszt. termében tartandó

Zártkörű Tánczestélyre.

Jelen meghívó beléptijegyül szolgál.

A rendező bizottság.

A holnap déli bankettre, mely szintén a »Bika« diszt. termében lesz, jegyek előre váltathatók 3 frjtával.

HIREK.

* Lapunk holnap az Ur napja miatt nem jelenik meg. Legközelebbi számunkat pénteken vesszük előfizetőink.

* Nyilatkozat. Félreértések és minden ebből származható magyarázatok kikerülésére kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy a »Debreczen« tegnap számában megjelent »Probléma« című tárczacikket a »Pápai Lapoktól« vettem át, annak szerzőjét nem ismerem, az talán soha Debreczenben nem járt, legfőképpen pedig cikkének szereplő egyénei egyáltalán nem Debreczenben laknak sem a cikk szerint, sem pedig annak bárki iránt magyarázható mellékértelmeben, — legfőképpen pedig nem nt. Somogyi Pal debreczeni ev. ref. tanítóképzési tanár urra vonatkoznak. Felette sajnálom, hogy ennek közlése jelemetlen magyarázatra adhat okot egész olyan emberrel szemben, kinek multjában és családi életében semmi olyan, mint a mi a jelzett tárczacikkben olvasható.

Debreczen, 1898. június 8.

Kohányi Gyula

a »Debreczen« f. szerkesztője.

* Dr. Bartha Béla jogakadémia tanára, mint értesülünk, a kis-kun halasi ev. ref. főgimnázium érettségi vizsgálatára küldetett ki kormánybiztosul dr. V e c s e y Tamás egyetemi jog anár helyett. A halasi érettségi vizsgálatok f. hó 20-ik és következő napjain lesznek.

* Közgyűlés. A deb. önálló munkás betegségélyző pénztár 1898 jun. 26 án d. u 2 órakor a városháza kis tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgya az alap szabály módosítása.

* Egy valódi gentleman. Londonban történt az a mulatságos história: Reave kisasszony, egy londoni tanítónő, e hó elsején is, miként rendszeren, boritékba tette havi fizetésének felét egy 5 fontos bankjegy alakjában hogy mamájának elküldje. Azután tárczéjába tette a még meg nem címzett boritékot. Tarczéját azonban egy hét leforgása alatt ellopák. Reave kisasszony a legelső rendőrszobára szaladt, a hol azonban a rendőrtiszt csak nagyon platonikus vigasztalásokkal csökkentette vesztésége feletti bánatát. Kétségbeesetten ment lakására, hol kellemes meglepetés várta. Egy ismeretlen egy kis esomagot hagyott számára, a melyikben az érintetlen tartalmu levelboriték, egyéb írási és a következő levélke voltak benn: Tisztelt kisasszony Foglalkozásom minéműsége legnagyobb fájdalomra arra készítetett, hogy felhasználva a kedvező alkalmat elutaljonitsam pénztárczáját, a melyben jelentéktelenebb summán kívül — melyet kegyes engedelmével megtartok, — néhány nagysádhhoz intézett levelet is találtam. De különösen ezt a meg nem címzett boritékot akarom nagyság kezeihez juttatni, mert gavalléri diszkreczióm tiltja, hogy nyissam. Mert mikor egy ifju hölgy így ilyen meg nem címzett boritékkal a zsebében sétára indul, akkor abban mindenesetre egy edes szerelmes levele van és írónője csak alkalmat keres arra, hogy szerelmese címét titokban írthassa. Nem akarom imádját a neki küldött esókóktól és az egyéb aranyos küldeményektől megrabolni, a melyeket abban számára kiutalványoz és szinte boldogtalan vagyok már csak annak tudatában, hogy váratlan közbelépésem máris késleltette az edes kis levele elküldését.

No már — ez csak egy gavallér gondolkozásu valódi gentleman.

* Szerencsés nyerő. Az osztálysorsjáték tegnapi húzásán 70 ezer koronát nyert 55676 sz. sorsjegyet — mint értesülünk — Mendelovits Lajos helybeli elárusító üzlete adta el.

* Igen elegáns nyári női toilletet, és gyönyörű szép női ruhákat készít a legújabb divatlapok mintáira Kronovitz Matild Nagyuj-utca 1707. sz. a. Weinberger Lajos ur házában.

Táviratok.

A kiegyezés válsága.

Budapest, jun. 8. (A »Debr.« ered. táv. Parlamenti körökben elterjedt hír szerint a két kormány közt a miniszterek legutóbbi értekezletén megállapodás létesült az eljárásra nézve, mely követendő lesz azon esetben, ha a mi kétségtelen, a kiegyezési javaslatok Ausztriában parlamenti uton elintézetést nem nyerhetnek. E megállapodás értelmében, a — mint a »Kel. Ért.« jelenti, — a magyar kormány m i n d j á r t a z ó s z i ü l e s z a k elején törvényjavaslatot fog előterjesztetni, melyben felhatalmazást kér arra ha az kereskedelmi szerződések megkötésével is tegyen meg minden előkészületet arra, hogy az ó n á l l ó v a m t e r ü l e t az 1903 é v r e e l t b e l e p h e s s e n. Ezen időpontig a monarchia mindkét államára nézve a mai status quo maradna érvényben.

A szeszadó javaslat.

Budapest, június 8. »Debr.« ered. táv. A képviselőház pénzügyi bizottsága S z é l l Kálmán elnöke alatt tartott ülésében tárgyalás alá vette a szeszadóról szóló 1888. XXIV. t. cz. 3. §-ában, valamint a cukoradóról szóló 1896. XIX. t. cz.-ben foglalt határozmányok érvényének meg hosszabbítása tárgyában benyújtott törvényjavaslatot.

A tárgyalás megkezdése előtt Falk Miksa felolvasta a magyar gyümölcsözők országos anketeje központi választmányának Temesvárról hozzáintézett sürgönyét, melyben kéri hogy a pénzügyi bizottság határozat hozatal előtt hallgassa meg a szeszforgalmi adóra vonatkozó javaslatokat, a melyeket hétfőn küldöttség útján fognak a pénzügyminiszter elé terjesztetni. — L u k á c s miniszter megjegyzi hogy a sürgöny küldői nyilván tévedésben vannak. Azt hiszik ugyanis hogy a végleges kiegyezési előterjesztések rendjén beterjesztett szeszadó törvényjavaslat kerül most tárgyalás alá, a melyben csakugyan vannak némi megszorító intézkedések. A jelen előterjesztésnek azonban a gyümölcs-szeszfőzéssel, illetőleg a kisütőkkel egyáltalán semmi összefüggése nincz.

A bizottság attart ezután a törvényjavaslatra, a melyet P u l s z k y Ágost előadó rövid indokolással elfogadásra ajánlott.

K o m j a t h y Béla nem járulván hozzá, annak idején az alaptörvényhez sem, állásponthoz híven annak meghosszabbítását sem fogadhatja el. L u k á c s miniszter utal arra, hogy itt a törvény oly intézkedéseiről van szó, a melyek terminushoz vannak kötve, miután pedig e terminus legközelebb lejár, szesz és cukoriparunk érdekében okvetlenül gondoskodni kellett a kérdéses rendelkezések meghosszabbításáról. Mint ilyen ideiglenes jellegű rendszabályt elfogadásra ajánlja a tvjavaslatot.

A bizottság ezek után minden változtatás nélkül elfogadta a törvényjavaslatot.

Együttesen vette aztán tárgyalás alá a bizottság a szeszforgalmi adóról és a cukor és fogyasztási adóról szóló törvényjavaslatokat. N e m é n y i előadó kiemeli, hogy a kiegyezési javaslatok szept. 1-ig nem emelkedhetnek érvényre, a kormány kénytelen volt a szóban forgó jelentékeny állami bevételek biztosítására önnálló intézkedéseket proponálni. Ezeket az intézkedéseket foglalják magukba a tárgyalás alatt levő törvényjavaslatok, a melyeket részletes ismertetés után elfogadásra ajánl, kiemelve, hogy azok az eddigi állapothoz képest határozott javulást jelentenek. Kérdést intéz a miniszterhez az iránt, vajjon ez a komplikált apparatus, melyről itt szó van, szept. 1-ig fel lesz-e állítható, továbbá, hogy az adóbérleteknél érdekelt községek és egyesek helyzetére való tekintettel s miután az ép végével ugys lejárnak a bérleti szerződések, nem lenne-e vajjon helyesebb a törvény hatályba lépésének időpontját 1899 jan. 1-re tűzni ki?

K o m j a t h y Béla a pártállása által parancsolt ellenőrzési kötelességet ma nem képes kellőleg teljesíteni, mert a törvényjavaslatok s azoknak indokolása csak tegnap jutottak kezeihez. Azt, hogy az adók egyesített-

nek, első látásra nem perhorreskálja, sőt helyesli, a tvjavaslatok rendelkezéseit részletesen át fogja tanulmányozhatni H e g e d ű s Sándor a tvjavaslatok rendelkezéseit ugy önmagukban, mint Ausztriához való viszonyunk eshetőségei szempontjából is czél szerűeknek és szükségességeknek tartja. Megjegyzi azonban, hogy az adóbérletek egyes városokra és községekre nézve jelentékeny jövedelmi forrást jelentenek, a melyektől, ha egyszerűen elesnének, háziartásuk válságos helyzebe jutna. E tekintetben megnyugtató felvilágosítást kér a minisztertől, illetőleg megfelelő passzus felvételét óhajtja magába a törvényjavaslatok szövegébe.

L u k á c s miniszter e tvjavaslatok beterjesztésével csak a helyzet kényszerítése előtt hajolt meg. A fogyasztási adók reformja kontemplálva van a kiegyezési törvényjavaslatokban; e javaslatok azonban szept. 1-éig oem emelkedhetnek érvényre, a kormánynak gondoskognia kellett arról, hogy a szóban forgó jelentékeny bevételek fentartásának és biztosításának,

A mai beszédesi mód fentartása nem lett volna kielégítő. A modern kornak nem egészen felel meg ez a bérleti rendszer s káros ugy a közönség, mint a kincstár szempontjából is, mert a közönség viseli az egész terhet, de a kincstár nem kapja meg annak egy részét. A kormánynak oly intézkedéseket kellett javaslatba hozni, a melyek menetet képezzenek, akár arra az esetre, ha érvényre emelkednék a kiegyezési javaslatok, akár pedig arra a nem várt esetre, ha nem emelkednek érvényre, a midőn is vagy megmaradnak a szóban forgó intézkedések, vagy pedig megfelelően módosítani fogja azokat a törvényhozas bölcsessége. Ugy a közönség, mint a kincstár szempontjából tehát elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatokat.

Komjathynak válaszulva elismeri, hogy rövid idő állott a bizottság rendelkezésére, de tekintettel arra, hogy a kvó-a-tárgyalások folytán ugy szóló, mint a bizottság több tagja néhány napig távol lesz s tekintettel a törvényhozas rendelkezésére álló időnek rövidségére, nem lehetett a tvjavaslatok tárgyalására más időpontot tűzni ki. Az előadó és Hegedűs kérdéseire kijelenti, hogy az idő elegendes arra, hogy a kormány megfeszített munkával megtehesse a szükséges intézkedéseket a szept. 1-én való életbeléptetésre, amely időpontot kontempláltak egyébként s végleges kiegyezési előterjesztések is. Nem tagadja azonban hogy ez a bérleti egyének szempontjából némi nehézségekkel jár. Az illetők azonban a kormány ismételt nyilatkozataiból is már évek óta tudják, hogy az eddigi beszédesi mód hosszabban nem tartható fenn s el lehetnek készülve annak megszüntetésére. Igazságtalanság tehát nem történik velük, tekintettel azonban arra, hogy sok egzisztencia van érdekelve nem zárkozik el az elől, hogy hosszabb idő engedtesék arra, hogy más keresetmód után nézhessenek. Nem ellenzi tehát, hogy akár most, akár a ház tárgyalásai alkalmával az életbelépés időpontja január 1-ére tétessek. A mi a városokat és községeket illeti kész egy törvényjavaslat, a mely avval foglalkozik, hogy az italmérsi adó megszűnésével az italmérsés policialis és egyéb kérdései miként rendezteszenek. E javaslatban vagy avval egyidejűleg az iránt is intézkedés fog történni, hogy azon városok és községek, melyek a bérletekből hosszabb időn át jövedelmet szereztek e jövedelem átlagának megfelelő évi kártalanításban részesüljenek. (Általános helyeslés.)

K o m j a t h y kijelenti, hogy akkor, midőn a törvényjavaslat sürgős tárgyalását felemlítette, távol állott tőle az, hogy a miniszter ellen e miatt vádat akart volna emelni.

A bizottság ezek után általánosságban elfogadta a törvényjavaslatot s a miniszterrel egyetértőleg elhatározta, hogy tekintettel a fennforgó méltányossági szempontokra, az életbelépesi idő pont szept. 1-éről 1899 jan. 1-ére tétessek; továbbá, hogy a miniszternek a városok s községek kártalanítására vonatkozó kijelentése a ház elé terjesztendő bizottsági jelentésbe felvételék.

A két törvényjavaslatot az életbe lépési időpont említett megváltoztatásán kívül minden érdemleges módosítás nélkül elfogadta a bizottság.

Ezzel az ülés véget ért.

TUDOMÁNY.

Női gyógyszerészek Angliában. A nőknek a gyógyszerészi pályára bocsátása Angliában — mint egy szakap írja — nem változta be az újításhoz fűzött reményeket. Az angol női patikusok legnagyobb része, bármily lelkesültséggel fogott is a pályához, idővel — úgy tetszik — készséggel feleseltek a pisztillust a főzőkanállal, s most mint bo dog családanya ringatja a bölesőt. Eddigél 138 gyógyszerész nő tette le a törvényesabta rizo rozumokat, de közülök csak 64 működik. Sőt még ezek sem mindannyian a gyógyszer tarakban, hanem kemiai vállalatoknál és más pályakon keresik a kegyerüket. Egy közülök az orvosi pályára lépett, más két ő a kemia tanarava lett a nőipariskolában, egy az apó lónók főnöke, egy most készül az examen maiorra, egy pedig kemiai gyárban működik. Londonban mindössze csak három nőnek van gyógyszerértára, a többiek a vidéken oszlanak meg. Legnagyobb a gyógyszer tartulajdonosok száma Lanca-hireben, a hol 11 nőnek van állandó gyógyszerértára. Gyógyszertaruk veze tésével azonban mindössze csak kettő foglal kozik a többi provizorokat tart. A legidősebb valamennyi gyógyszer tartu ajdonos nő között Helene Liddel Horvichban ki már 80 év körül jár, de még mindig élénken buzzólkodik a gyógyszerrei között.

* **Házasság sorshuzás utján.** A házasságról általában azt tartják, hogy sok hason losága van a lotriához. Oroszország egy kerületében azonban tényleg sorshuzással há zasodnak. Smelensk városában ugyanis éven kint pegyszer sorsjátékot rendeznek, melyb belevonják a vidéket is. Ötezer sorsjegyet bö esitanak ki — egy-egy sorsjegy ára egy rubel — és választanak egy leányt, a ki meg kapja az ötezer rubelt és a kit a nyertes fiatal ember feleségül vesz. Ha a házasság meg sem volna nyere a nyertes fiatal em ber lemondhat egy más valaki számára, ha pedig a leány nem akarja nőül menni az illetőhöz, hát megosztják egymással az 5000 rubelt és marad mindégük magában. Az igazsá g kedvéért megjegyezzük, hogy eddig még nem volt eset arra, hogy a leány vonakodott volna a fiatal embert férjül elfogadni.

Telektroszkóp és telautoszokp. Meg irtuk, hogy Szczezanik lengyel néptanító nagy jelentőségű találmányait állott elő. Telek troszkópnak hívja a találmányát, mely lehetővé teszi, hogy pl. azt a levelet, melyet Debre czenben megírtunk, akár New-Yorkban is nyomban olvashatják és lefényképezhetik; a legnagyobb távolból tarthatók meg a hely szini szemlést és a bűnösök agnoszkálhatók lesznek; a katonaságnak, aki az alumínium leg hajóban fog föl-melkedni, tabornokának nyom ban megtelektroszkópja hatja az ellenség ál lasát; lakásunkból láthatunk minden színhazi előadást és ha a készüléket a telefontal köt jük össze, hallhatjuk is. Egyszóval számtalan formája lesz a használhatóságának. A szen zációs találmány elsőbbsége azonban most vitásra lett, ami főképpen azért érdekel bennünket, mert magyar ember az, aki az elsőbbséget magának reklamálja. P o l l á k Antal szentesi lakos ugyanis már 1897-ben bemutatta az ő telautoszokpját. Vozári Pál szegedi kir. főmérnök vizsgálta azt meg, akkor a szegedi lapokban hosszabban ismertette és pe dig már szeptember elején. Ez ismertetés kap csán egy héci bankár hamarosan ajánkozot arra, hogy társával együtt résztvesz a talá many elkészítésében és értékesítésében.

Igy történt azután, hogy Pollák Antallal a szerződést meg is kötötték, ki a mult év őszétől kezdve E g g e r budapesti elektro technikai gyárában már dolgozik is a találmányon. A részletes kísérletek már sikerültek is s most csak az egésznek összeállítása van

hátra. A telautoszokp segítségével az egyik állomáson bemutatott tárgyat a másik állomáson egy fehér lapra vetítve látjuk, annak természetes színeivel és mozgásaival, tehát akként mintha közvetlen közelben tükörben látnók azt.

Van még Polláknak egy ehhez hasonló másik találmánya is, az ö n t á v i r ó. Ez a másik készülék az egyik állomáson földolt sürgöny a másik állomáson lefényképezi és óránként 930 oly sürgönyt továbbít, a mely egy 8 cm. széles és 10 cm. hosszú papírlapon van írva. De nemcsak sürgönyt, hanem bármely rajzot is hű másolatban ad le akármely tetszőleges állomáson ezen autografikus készülék, melynél a kezelő tisztnek nincs más teendője, mint hogy a felvevő állomáson a sürgönyt egy arra szolgáló készülék keretébe betegyje, a levevő állomáson pedig a már lefényképezett sürgönyt levagja és továbbítja.

* **Időjelző lokomotivok.** A gondos amerikaiak érdekes módját találták ki annak mint adják tudtára a városoktól messze lakó gazdáknak, mi minden idő várhatóak, eső vagy szárazság vár-e rajuk. A washingtoni meteorológiai központi állomáson jelzett es várható viharokat, záporokat, kő-ői és korai fagyokat, szóval a várható időjárást ugyan is a lokomotivon egy figyelmeztető jellet közlik. A vonaltól távolabb lakó farmerek is meg láthatják a jeleket s így terjed a tudós jóslás szájról-szájra tovább.

Az idegességről.

Az idegesség olyan tárgy, mely többé kevesé bizonyára mindenkit érdekel, mert hiszen ki ne volna manapság kisebb-nagyobb mértékben ideges. Mem is csoda. Különösen nem a fővárosban.

Kezdve az iskolá gyermekektől annyira tul van mindenki teendőikkel halmozva, annyira igénybe van veve minden testi és lelki ereje, hogy végre is a legerősebb alkatu egyének is idegessékké lesznek.

Hozzajárul ehhez a főváros tulságos zajos élete, az utcaiz nagy lármája, a hullámzó embertömeg, a kocák gyors robogása, a villamosok állandó csengetése, a biciklizők örökös ijesztgetése, a szűk utcák, a zart levegő, a séátérek hiánya, mindezek lényegesen előmozdítják — eme divatos beteg ég terjedését.

Természetesen nem utolsó helyen volna említendő az urhatnamság sem. A nagy lakás, elegans bútorzat, nagyuri életmód, fényes toilették, a furdészési mániák, mindmégannyi me leggya az idegesség tenyésztéseknak. Oly nagyok az emberek igényei, hogy ezek kielégíthetősére oly nagy testi és lelki munkát kell végznük, mely ellenálló képességüket felülmulja és azután természetesen idegesek lesznek.

Az ifjúságnak a vizsgákra való előké születe, majd ezek letévése után jól jövedelmező, előkelő állások után való futkosása szintén alaposan próbára teszi gyöngye idegeiket.

A létéri való küzdelemben erős testal kat, egészséges idegrendszer szükséges, hogy a fenforgó nehézségekkel megküzdhessen. Ha az illetők ellenálló képessége nem elégséges, ha a folytonos munka tulságos megerőltető, akkor beköszönt az idegesség, az idegrendszer kimerültsége minden kellemetlen tüneteivel.

Ha meggondoljuk, hogy még a legerő sebb alkatu egyének is idegesekké lesznek a reakjuk nehezandó teher alatt, úgy könnyen elképzelhető, mennyivel könnyebben lesznek idegesek az olyan emberek, a kiknek test alkatuk gyenge és mintegy előkészítve vannak az idegességre, hiszen az ő ellenálló képes ségük csekély és így csakhamar kimerülnek. Hangsúlyozzuk, hogy a gyenge testalkat egy magában még nem involválja azt, hogy ezért okvetlen idegesnek kell az illetőnek lenni. — Nyugodt életmód mellett élete végeig meglehet a nélkül, hogy az idegességnek csak nyomát is felfedezhetnők rajta. A gyenge alkatu embereknek is tulerőltetésre van szükség, hogy idegesekké legyenek.

De vajjon ki az e földön, akinak abszolute nyugodt élete van? A társadalmi élet minden izgalmaival, az eierendő vágyak vajjon ki mellett surrannak el érin tetlenül?

Minden bizonyval sokat tehet a jó neve lés és az okos, racionális életmód. Itt mu tatkozhat a családi élet áldásos hatása. Aki zsenge korában abban nőit fel, hogy sorsával megelégedett legyen, hogy ne irigyelje a gaz dag emberek életmódját és ne iparkodjon azt utánózni, hanem viszonyainak megfelelőleg ossza be életét, bizonyára kevésbé lesz ideges. De — fájdalom — a nevelés e módját mai napság a legkevesebb családnál tapasztalhatjuk. A hova nézünk, elégedetlen arcokat látunk és mindez csak azért, mert nem oltottak már gyermekkorá óta bejelők a megelégedettség magasztos elveit. Ez az elégedetlenség egyik főtényezője és előmozdítója az erkölcs hanyat lásának is. Az erkölcs súlyvesztése ismét szá z meg százdalul izgatottsággal jár, az örökös félelem, számtalan esetben a családi élet fel dulása, az állandó izgatottság stb. mind csak fokozza az idegességet s elősegíti azt, hogy a gyermekek az idegességre való hajlamot már magukkal hozzák a világra.

Feleslegesnek tartjuk az idegesség tüne teinek leírásával, mint általánosán ismeretlel részletesebben foglalkozni. Az illetők kerülnék minden testi és szellemi munkát, érzékellenel minden iránt, faradtak, örökösen bágyadnak, alig tudnak jarni, kelni, kedvetlenek, életun tak, könnyen haragosok, többnyire nagy főa jasról, sokan füzugá-ról panaszkodnak. A főfajás egyes közben es éjjel rendszeren szünet tel. Az egyik arról panaszkodik, hogy a koponyája kicsiny; a másik, hogy az agyveleje forr; a harmadiknak forrószági érzet van a fejében; ismét másoknak a koponyája szét akar repedni, majd óriási fejnyomasuk van. Folyton aludni szeretnének, mások pedig álmatlanságban szenvednek, néhány órai alvas utan az éjlet hanykódva töltik, míg végre reggelfélre elkabulva elszenderülnek és izgatott álom után felkeléskor faradtabbak, — mint lefekvéskor. Gyakran szédülnek, a test külön böző helyein vándorló fájdalomról panaszkod nak. A legöbnek gyomorhántalma is kelet kezik az idegesség folytán, ami az emésztés lassúságában és renyhességében rejlik, viszont másoknak minduntalan meg éjjel is enni kell, hogy rosszul ne legyenek.

Az idegesség javultával a gyomortünetek minden egyéb szakszerű kezelés nélkül magá tól is szintén javulnak. Légzési nehézségekkel is találkozunk olykor az idegeseknél, vala mint az egész test csaknem minden szervének működése zavart.

Az olykor fennálló bántalmak súlyos bodnak az idegesség hatása alatt, valamint a szubjektív panaszok aránytalanul nagyobbak, ugyancsak bántalom, ugyanazon foka mellett, mint a nem idegeseknél. Hogy csak egy példát hozzak fel, szakmámat, a fülbántalmakat emli tem. Lehetségtelen leírni ezeket a különböző panaszokat, miknek hosszas elmondásával az ideges betegek az orvos türelmét nem kis próbára teszik. A fülzugasnak ezer variáció ját adják elő, a minimális hallás-zavar mel lett örökösen a tökéletes süketeségről beszél nek. A város összes szakorvosainak vélemé nyét kikérik, sőt a külföldi orvosoknak is nem egyszer megzerzik azt a gyönyörűséget, hogy előre betanult és kikombinált panaszai nak papírra feljegyzett egész listáját felsorol ják, a legkétségbeesettebb arczkifejzés mellett várván az orvos válaszát.

A fennálló idegességnek minden tüneteit ismerni kell és a szérínt lehet csak a gyógyít tásra a szükségeseket megállapítani. A kezelés nem lehet chablonos, hanem individualizálni kell azt. A vagyonos embernek módjában áll az ideges kimerültség okát elkerülni, utazáso kat tehet, abba hagyja egy időre rendszer foglalkozását, míg a szegény embernek folytatni kell tovább is addigi életmódját, mert nincs mód jában azon változtatni. Czél szerű volna a megszokott életmódnak legalább egy időre kiterjedő abbahagyása, szórakozás, diéta, nyu godt, szolid életmód, erdős, hegyes vidéken

való tartózkodás, vizgyógymódok, masszáz, villamosítás, jó táplálkozás volnának azok, a miket az idegesség leküzdésére eredménnyel alkalmazhatunk.

Dr. Tomka Samu.

CSARNOK.

Utközben.

— Regény egy kötetben. —

Irtja: **TAMÁS JÓZSEF.**

8.

Ide ki költözött az öreg csavár a leányával, hogy azok az emberek, akik között eddig élt ne lássák az ő gyalázatát.

Kéry Gábor házába, künn a Józsefvárosba oda hurcolkodott. A hatalmas négyszárnyu épület úgy volt megépítve, hogy nagyon sok nyomoruság megférjen benne.

A harmadik emelet meg éppen hetese lakásoknak volt kiadva. Ott folyt gyakran a licitáció. A többi emeleten ehhez képest ritkábban. A régi lakók ezt már meg is szokták.

A ház egészen új volt. Egy óriási sárga tömb, mely belől ki van vájva apró zugokra mikben emberek laknak, bízhetetlenül sokan.

Lenn a földszinten huzódott meg a nyomda. A »Vörös Zászló« nyomdája. Hatalmas gépezeteivel egész ejelen át reszkette-ben tartotta a rengeteg babilon falait.

Mire Marton újból kiért a szerkesztőségbe, már delfelé járt az idő. Bekopogott az ajtón, azt ismét zárva találta. Végre kinyitotta a szolga, akit láthatólag álmából vert fel ismét.

Mérgesen csapta be az ajtót, mikor Martont meglátta.

— Még nincs itt senki.

Gondolkodott Marton, mivel töltse az idejét, míg a szerkesztőség eljön. — Éhes volt, enni akart valamit. Elindult, hogy keres valami kecsmaféléit. Talált is a közelben, de menten visszafordult. Lármas, durva hangok ütötték meg a füleit és önkéntelenül a reggel látottakra gondolt.

Visszatért a szerkesztőséghez, ambár nem volt szándékában, hogy újból felköltsse a haragos szolgát.

A ház előtt megállott.

A kapu tele volt ragasztva apróbb-nagyobb cédulákkal. A szövegük között nem volt nagy különbség. Mindössze talán a nyelvi, hogy míg az egyik hónapos szobát hirdetett két vagy több ur számára, a másik napos ágyra hívta fel a figyelmet.

Marton olvasta őket figyelemmel, anélkül, hogy tudta volna mért teszi. Aztán eszébe jutott, hogy neki nincs lakása.

Valaki megszólította. Hátrafordult. Merőben ismeretlen emberke állott előtte.

— Lakást keres? — kérdezte.

— Igen, mondta Marton, — lakást.

— Már mint szobát.

— Igen, szobát.

— De bocsiat, még be sem mutatkoztam, Sujtó Péter vagyok, irnok a miniszteriumnál.

— Halász Marton.

— Volna egy szobám kiadó. Nem nézi meg?

Marton felment az öreggel, aki pihenés nélkül haladt egészen a negyedik emeletig.

Az öreg bekopogtatott egy ajtón. Anna nyitotta ki. Marton köszönt és be akart mutatkozni. Az öreg magával huzta.

— Itt volna hát az a szoba.

Marton körülnézett.

Apró kis szoba volt, kevés butorral, mely azonban teljesen megtöltötte. Az abak egy kis furcsa udvarra nyílt, amilyent még Marton nem látott. A szomszédház tűzfala szorult négyszögletben hátra. Úgy szereztek a világosságot a lakásoknak és ez alkotott a két ház közt egy kéményszerű udvart.

Marton azt mondotta, hogy nagyon tetszik a lakás és megkérdezte, mi az ára?

— Tíz forint egy hónapra. Felmondás tizenöt nap

Marton kifizette az első hónapra eső részt, ami nem tett ki csak tizenhét napot.

Sujtó adott neki két kulcsot. Mutatta, az egyik a szobaajtót, a másik a konyhát nyitja, akin keresztül volt a bejárás szobájába.

Aztán magára hagyta Martont, a ki úgy érezte magát, mintha valami börtönbe zártak volna.

A zsebebe nyúlt, megszámlálta a pénzt. Tizennégy forint volt kevés krajczárok híján.

— Tizenhét, tizennégy, számolgatta azt az összeget, ami egy napra esik. Aztán eszébe jutott, hogy nincs fehérneműje. Semmit sem hozott magával.

A feje zugott. Nem tudta, mitől. Az éjjel ut volt az oka. Szejjel nézett. Apró kis bőrpamplag volt a szobába. Lefeküdt, el is aludt nyomban.

(Folyt köv.)

Nyilt-tér.

A legjobb és legolcsóbb

„ÜDÍTŐ-ITAL.”

mely mint asztali ital különösen kedvelt és borral, cognakkal vagy növényi szörpökkel vegyítve kitűnő ízű pezsgőt ad.

MATTONI-ROD

GISSHÜBLER

szőlő- és gyümölcs-élesztő

SIVANYU-KÖR

hűti a szomjat, hűsít és felríszt egyaránt. A legjobb szer a nyári hőség tikkasztó hatása ellen.

MIHALOVITS féle

Harmat-Crème

Arccszépitő kenőcs.

A Harmat-Crème a legjobb arccszépitő s kézbőr-ápoló kenőcs, mely üdív, puhává, fehérre teszi az arcz bőrt.

A Harmat-Crème sem ölmot, sem higanyt nem tartalmaz s teljesen ártalmatlan hatású.

A Harmat-Crème nappal is használható, miután nem zsíroz s a poudert jól állja.

A Harmat Crème nem teszi fényessé az arczot s fehéritli a bőrt.

A Harmat-Crème kiváló jó hatású mindennemű bőrbajoknál: pattanások s mitesszerek (bőratkák) elmulasztására, napégette s szélkifújta arcznál, s kéznél.

A Harmat-Crème teljesen zsírtalan, habszerű, jó illatú arcczkenőcs egy tégelynek ára **egy korona.**

A Harmat Szappan, mely a Crème hatását fokozza, darabonként **35 kr.**

Főraktár a készítő **MIHALOVITS I. gyógy-szerésznél Debreczenben.**

IDEGBETEGEKNEK

ajánlatik, hogy a már 15 év óta bevezetett és tanarok, gyakorló orvosok és a nagy közönség által mindég nagyobb körben használt gyógymóddal, mely csak külső mosdásokból áll, ártalmatlan, olcsó és meglepő hatású, megösmerkedjenek.

Tessék **Weissmann Roman** 25. kiadást ért brosuráját kérni:

«Ueber Nervenkrankheiten und Schlagflu»

(Idgabetegségekről és szélhűdésről.)

mely Debreczenben dr. **Róthschnek V. Emil** ur gyógyszerüzében kapható.

1-ső huzás már 1898. jun. 15-én

2-ik huzás 1898. szeptember hó 15-én.

1 forintért 2
huzásra érvényes

Kolozsvári szerzetelhez sorjegyet
4000 nyereménnyel
160000 korona értékben.

Kaphatók: a rendező-bizottságnál Kolozsvárt és minden sorsjegy eláruló helyen.

A helyeg törvény 209 §-a 2-ik pontja értelmében helyeg mentes.

A ki praktikus az vegyen

olyan gyapjuszövetet öltönynek felöltőnek, egyenruhának és öltözékeknek, mely tartós és színvalódi és amely a viselesnél beválik. Ilyeneket szállit a legkisebb méter mennyiségben, magánosoknak is, valódi magyar gyári árban.

Raktár es. kir. szab.

finom poszt és gyapjuszövet gyáraknak
Moricz Schwarz Zwickau, Mähren

Ujdonság uraknak tavaszi és nyári öltözék, kammgarn, Cheviot, Loden és egyenruha szövetek a legolcsóbbtól a legfinomabb minőségig. Szétküldés utánvetellel. — Nemtetsző visszavetetik. Mintak, melyek nem rendeltetnek okvetlen visszaküldendők.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszor ellentállt az idő megpróbáltatásnak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik köszvénynél, oszunnál, tagszaggatásnál és meghűléseknel és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszor, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerüzében készletben van; főraktár: **Főrök József** gyógyszerésznél Budapesten. Bocsásolás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter czéggeljelzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

4681. sz.
1898.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város Tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a város tulajdonát tevő következő ingatlanok u. m.:

I., a »Gugyori« csapszék, a hozzátartozó 98 hold s 202 □ öl szántó, kaszáló s legelő földdel 1898 évi október hó 1-től 1904 szeptember hó 30-ig terjedő hat évre;

2., a h.-sámsoni határban levő »majorsági föld« nevezetű és 537 és ¹⁰/₁₆-od hold területű tagbirtok 1898 évi November 1-től 1904 október 31-ig terjedő hat évre;

3., a »Ludas« csapszék a hozzátartozó 155 hold, 138 □ öl szántó kaszáló és legelő földdel 1898 November 1-től 1904 október 31-ig terjedő hat évre;

4., 419 hold 445 □ öl területű Pallagi I-ső tag az 1898 évi Október hó 1-től az 1906 évi szeptember hó 31-ig terjedő hat évre;

5., 381 hold 1363 □ öl területű Pallagi II-ik tag az 1900 október 1-től az 1906 évi október hó 1-ig terjedő időre.

1898. év Junius hó 22. d. e. 9 órakor a városháza kis tanács termében tartandó nyilvános árverésen bérbe illetve haszonbérbe kiadni fognak Az árverési feltételek a városi számvevői hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az árverezni szándékozók a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzül (készpénzbeli) az árverelő bizottság kezébe letenni tartoznak.

Debreczen, 1898. május hó 9.

A városi Tanács.

255/1898 v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak 5481/1898 P. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Nagy Mihály és neje részére Rácz István és neje tanvái lakosoktól 350 frt tőke, ennek esedékes 5% kamatai és eddig összesen 32 frt 5 kr. perköltség erejéig 1898. évi február hó 20-án bíróság lefoglalt és 305 frtra becsült 1 drb ló, 2 drb csikó és 2 drb boglya luczernából álló ingóságok 1898. évi junius hó 18-án d. e. 9 órakor kezdetét vevendő és az ondódon alperesek lakásán megtartandó nyilvános bírói árverésen a legjobbat ígérőnek, azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Debreczen, 1898. évi junius 1-én.

Sugar Gyula
bír. kiküldött.

A h.-bösörményi ev. ref. egyház egy emeletes s nyolcz tanteremmel ellátott központi leány iskolának a: elfogadott terv szerinti felépítésére f. hó 19-én d. e. 10 órakor a központi fiúiskola nagytermében

versenytergyalást tart.

Az írásbeli ajánlatok f. hó 18-án déli 12 óráig adandók be Szolnoky Gerzson isk. széki elnök urhoz, hol az elfogadott terv és költségvetés is megtekinthető. Bánatpénzül 2000 frt melléklendő s Kathy Ferencz számadó gondnok urnál 18-ig elhelyezendő.

Kéretnek ajánlattevők, hogy ajánlataikat berendezéssel és berendezés nélkül is tegyék meg.

Építést elvállaló köteles lesz az épületet még ez évben tető alá venni s 1899 aug. 1-én a használatnak átadni.

Az egyháztanács fentartja magának azon jogot, hogy az árlejtés eredményét elfogadja vagy el nem fogadja a nélkül, hogy árlejtő az egyházzal szemben bárminemű czimen követelést formálhatnának.

H.-Bösörmény 1898. jun. 7.

Az egyháztanács megbízásából.

Szolnoky Gerzson
isk. elnök.

Tüdőbetegségek

(chronikus katarrhusok és tüdősorvadás)

gyógyíthatók

e kitünő hatású és teljesen ártalmatlan

„Glandulén“ használata által

GLANDULÉN a legjobb szer bármilyen nemű tüdőbetegségeknel. Bámulatos sikerek régebb és előrehaladott tüdőbetegségeknel; bizonyítottan gyógyult beteg hirneves orvosok által.

GLANDULÉN a legbiztosabb ismert szer, minek segítségével a természet a testben gyógyítja a tüdőbetegségeket. — A szervezet Glandulén hiányával megbetegszik. Glandulén készítmény használata fokozza a természetes gyógyulást.

GLANDULÉN nem mesterségesen uton előállított vegyületek melyeknek többnyire nem kívánt kellemetlen mellékhatásai vannak, teljesen ártalmatlan, huzamosabb használatnál is.

GLANDULÉN előállítatik Dr. Hofmann utóda által Marane (i/S) vegyi gyárában egészséges állatoknak tüdőbetegségeiből. Tablettákban, kellemes és alkalmas alakban kapható. Minden egyes tablettát tartalmaz 0.25 Glandulénnek megfelelő 0.05 besűrített mirigyanyagokat és 0.15 izjavító tejszékret.

GLANDULÉN törvényileg védve és szabaddalmazva utáztatoktól óvakodjék. — Változtalt alakban mirigyanyagot tartalmazó Glandulén kapható minden gyógyszertárban: 1 üveg 2 frt 75 kr. (100 db.) és 1 frt 75 kr. (50 db.) — Ott, hol nem kapható, forduljon a gyártó raktárhoz:

Diana gyógyszerár,

Budapest, Károly-körút 5. szám.

honnan kívánatra terjedelmes ismertetés és használati utasítás orvosoknak, valamint betegnek bérmentve küldtetik.

A debreczeni helyi vasut részvénytársaság

1898 évi junius 26-án d. e. II órakor

a városháza nagytermében rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek ezennel meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az alapszabályok módosítása.
2. Két igazgatósági és egy felügyelő bizottsági tag választása.

Az igazgatóság.

A borszéki borviz a savanyúvizek királya.

Borszék

Gyógyfürdő Erdélyben, Csikmegyében fenyevesek hazájában.

Fürdőidény tartama: Jun. 15. Szept. 15-ig.

Utazás: Szász-Régenig vasuton, onnan az igazgatóság által szubventionált gyorskocsikon.

E gyorskocsikra előjegyzést tehetni Miklós, Gö:ög vállalkozóknál Sz.-Régen.

Déli utirány: Braesó, Csik-Szereda vasuton, onnan kocsin.

A borszéki borviz a savanyúvizek királya, megrendelhető Igazgatóságnál Borszék.

Kapható mindenütt, (Debreczenben: Csanak József, Szabó Zsigmond, Kohn Henrik uraknál.

Fürdőre, borviz üzletre nézve minden felvilágosítással, prospectussal árjegyzékkel szolgál

a fürdő-üzlet igazgatóság, Borszék,

Posta és táviráda helyben.

Megrendelhető: Igazgatóság Borszék.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczenben a főpostával szemben.